

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ, МОЛОДІ ТА СПОРТУ УКРАЇНИ

ХАРКІВСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ
МІСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА

**М. В. Тонкошкур,
В. В. Абрамов**

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

до самостійної роботи студентів з дисципліни

**«ПЛАНУВАННЯ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ
ТУРИСТСЬКИХ МАРШРУТІВ»**

*(для студентів 4 курсу денної та 5 курсу заочної форм навчання напрямку
підготовки 6.030601 – «Менеджмент»)*

**ХАРКІВ
ХНАМГ
2013**

Тонкошкур М. В. Методичні вказівки до самостійної роботи з дисципліни «Планування та організація туристських маршрутів» (для студентів 4 курсу денної та 5 курсу заочної форм навчання напряму підготовки 6.030601 – «Менеджмент») / М. В. Тонкошкур, В.В. Абрамов; Харк. нац. акад. міськ. госп-ва. Х.: ХНАМГ, 2013. – 30 с.

Автор: М. В. Тонкошкур

Рецензент: доц. М. М. Покогодна

Рекомендовано кафедрою «Туризм і готельне господарство», протокол № 1
від 28.08.2010 р.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
РОЗДІЛ 1. САМОСТІЙНА РОБОТА СТУДЕНТІВ.....	5
РОЗДІЛ 2. РОЗРАХУНКОВО-ГРАФІЧНА РОБОТА	10
РОЗДІЛ 3 ПИТАННЯ ДЛЯ САМОДІАГНОСТИКИ.....	22
ПЕРЕЛІК ДЖЕРЕЛ.....	25

ВСТУП

Планування та організація туристських маршрутів є однією із найголовніших навчальних дисциплін спеціалізації «Менеджмент готельного, курортного та туристського сервісу», що формують знання та навички у майбутніх спеціалістів туристської галузі.

Довгий час ця дисципліна, що сформувалась ще у СРСР, розглядала особливості формування туристських маршрутів у дуже вузьких рамках, що обмежувалися лише маршрутами з активним способом пересування. Тим не менш, поняття туристський маршрут, під яким розуміється заздалегідь намічений або встановлений шлях проходження туристів у подорожі, не встановлює таких обмежень. У широкому сенсі туристський маршрут - це програма перебування туриста в подорожі, що включає відвідування певних пунктів і різних туристсько-екскурсійних, культурно-масових і фізкультурно-оздоровчих заходів, тобто маршрут, заздалегідь розроблений туристською організацією і підготовлений для прийому та обслуговування осіб, які придбали відповідну турпутівку.

Тим більш, що сучасний туристський ринок, який насичений великою кількістю турів комерційної спрямованості, що не передбачають активне пересування, вимагає підготовки високоякісних спеціалістів, які б мали глибокі знання не тільки з особливостей розробки різноманітних турів, а і практичні навички щодо просування та реалізації таких турів.

Враховуючи вищеназвані чинники, структура даної дисципліни побудована таким чином, що значна увага приділяється, як формуванню турів з активним способом пересування, так і турам, де туристам забезпечується гідне транспортне обслуговування протягом всього маршруту.

Мета дисципліни «Планування та організація туристських маршрутів»: опанування практичними навичками планування та організації турів і туристських маршрутів. Предмет дисципліни - механізми і процеси розробки та реалізації турів і туристських маршрутів.

РОЗДІЛ 1. САМОСТІЙНА РОБОТА СТУДЕНТІВ

Самостійна робота студентів є важливим елементом успішного засвоєння матеріалу дисципліни. Основне в цій роботі полягає в самостійній праці студентів з вітчизняною та закордонною літературою, ресурсами Інтернет, нормативними актами тощо. Самостійна робота являється інструментом опанування навчальним матеріалом в години, вільній від обов'язкових навчальних занять. Самостійна робота з дисципліни складає 63 години та включає наступні форми:

- ✓ опрацювання лекційного та додаткового навчального матеріалу для підготовки до практичних занять, проміжного та підсумкового контролю (43 години);
- ✓ виконання РГР (20 годин).

Основними видами самостійної роботи, що запропонована студентам, є:

- ✓ обов'язкове вивчення або закріплення матеріалу, який отримано під час лекцій;
- ✓ опрацювання інформації з літератури, що рекомендована до вивчення;
- ✓ підготовка до практичних занять, роботи в групах, опитування, тестування. Перелік питань для самостійного опрацювання наданий у табл. 1;
- ✓ підготовка матеріалу до практичних занять у вигляді тез й доповідей;
- ✓ контрольна перевірка кожним студентом якості особистих знань за запитаннями для самостійного поглибленого вивчення та самоконтролю.

Таблиця 1 - Перелік питань для самостійного опрацювання

Тема для самостійного опрацювання	Питання для самостійного опрацювання	Завдання на самостійну роботу студентів	Кіль-ть год., вкл. РГР		Література
			д/н	з/н	
1	2	3	4	5	6
Тема 1. Поняття туристського маршруту, його місце та значення.	Соціальний характер туристських маршрутів		2		О. 6, 12 Д. 12, 14

Продовження табл. 1

1	2	3	4	5	6
Тема 2. Основні вимоги до планування туристських маршрутів.	Диверсифікація туристських маршрутів. Розвиток перспективних видів маршрутів.		4		О. 5, 6, 12 Д.14,15,19
Тема 3. Сутність та класифікація спортивних туристських походів. Інші види активного відпочинку.	Екстремальні види активного відпочинку.		4		О. 1, 8, 12 Д.12,14,22
Тема 4. Планування туристського маршруту. Етапи розробки туристських маршрутів.	Схеми побудови туристських маршрутів.		4		О. 6, 8, 12 Д. 8,12,14
Тема 5. Методичне і картографічне забезпечення маршруту. Топографія та орієнтування на місцевості.	Основні елементи топографії для читання карти.		4		О. 6, 8, 12 Д.8,12,14
Тема 6. Комплектування туристської групи. Кадрове забезпечення туристських походів	Формальний, неформальний та ситуаційний лідер. Естетичне та екологічне виховання в поході.		2		О. 6, 8, 12 Д. 8,12,14

Продовження табл. 1

1	2	3	4	5	6
Тема 7. Матеріально-технічне забезпечення маршруту. Туристське спорядження	Сучасні види туристського спорядження		2		О. 6, 8, 12 Д. 8,12,14
Тема 8. Організація харчування в туристському поході.	Приблизний набір продуктів харчування в поході.		4		О.12,13,14 Д.16,17,22
Тема 9. Медичне забезпечення туристських подорожей.	Правила особистої гігієни.		4		О.12,13,14 Д. 1, 9, 16
Тема 10. Особливості проведення туристських походів за видами.	Вплив високогір'я на організм людини; умови перебування людини під землею.		4		О.6, 12, 13 Д. 3, 5, 8
Тема 11. Безпека туристської подорожі.	Система виживання в екстремальних умовах.		2		О.13, 4,15 Д. 8,12,14
Тема 12. Режим та розпорядок похідного дня.	Особливості організації нічних стоянок.		2		О.13, 4,15 Д. 8,12,14
Тема 13. Оформлення маршрутних документів.	Графік завантаження		2		О.13, 4,15 Д. 8,12,14
Тема 14. Основи туropolерейтингу.	Зміни в законодавстві України, щодо особливостей діяльності туристських підприємств	На сайті ДСТіКУ знайти перелік документів, необхідних для отримання ліцензії.	3		О.5,7,12,16 Д. 22, 23

Продовження табл. 1

1	2	3	4	5	6
Тема 15. Договірні відносини в туризмі.	Договір між ініціативним і рецептивним туроператорами.		2		О. 7, 12, 16 Д. 11, 23
Тема 16. Транспортне обслуговування туристів.	Залізничні пасажирські перевезення. Залізничні круїзи	Проаналізувати правила повітряних перевезень пасажирів і багажу, визначити розмір відповідальності авіаперевізників Ознайомитися з сайтами low-cost авіакомпаній	2		О. 3,5,7, 12 Д. 3, 22
Тема 17. Особливості відносин з підприємствами розміщення.	Види підприємств розміщення.	Сформулювати об'єктивну оцінку про якість обслуговування та спектр послуг, що надаються готелями, відповідно до завдання викладача. Пошук рейтингів та відгуків здійснюється на сайтах туроператорів, а також на сайтах «отзыв.ру», «турправда», «tophotels» тощо.	4		О. 7, 12, 16 Д. 2, 4
Тема 18. Організація харчування під час туристських поїздок.	Види сніданків та вечерь		4		О. 7, 12, 16 Д. 12, 17
Тема 19. Екскурсійне обслуговування туристів.	Поняття «портфель екскурсовода».		2		О. 5, 7, 12 Д. 12, 22

Продовження табл. 1

1	2	3	4	5	6
Тема 20. Страхування в туризмі.	Негативні тенденції, що визначають необхідність страхування.	Проаналізувати правила повітряних перевезень пасажирів і багажу, визначити розмір відповідальності авіаперевізників	2		О. 7, 12 Д. 9, 16
Тема 21. Візова підтримка та туристські формальності.	Паспортні формальності	Визначити перелік необхідних документів для отримання візи в конкретні країни, відповідно до завдання викладача. Роздрукувати візову анкету. Визначити країни, для в'їзду в які громадянам України не потрібно оформлювати візи. Визначити основні митні вимоги для в'їзду в країну	2		О. 5, 7, 12 Д. 4
Тема 22. Туристська документація.	Поняття туристський ваучер і туристська путівка.	Вивчити Інструкцію щодо заповнення статистичних звітів 1-ТУР (к), 1-ТУР. Ознайомитися з кодами країн, що використовують при заповненні статистичного звіту 1-ТУР Зробити порівняльний аналіз понять туристська путівка та туристський ваучер	2		О. 5,7,12,16 Д. 8, 14, 20

РОЗДІЛ 2. РОЗРАХУНКОВО-ГРАФІЧНА РОБОТА

Розрахунково-графічна робота (далі РГР) передбачає: систематизацію, закріплення, розширення теоретичних і практичних знань із дисципліни та застосування їх при вирішенні конкретних управлінських ситуацій; розвиток навичок самостійної роботи з літературними джерелами та збором інформації за окремим видом туристського маршруту.

РГР з дисципліни «Планування та організація туристських маршрутів» видається студенту викладачем на початку вивчення курсу. РГР виконується студентом самостійно. Студент має надати РГР для перевірки наприкінці семестру, але не пізніше останнього заняття з дисципліни. Оцінка за виконання РГР враховується при виставленні загальної оцінки з дисципліни.

Довгий час навчальна дисципліна «Планування та організація туристських маршрутів», що сформувалась ще у СРСР, розглядала особливості формування туристських маршрутів у дуже вузьких рамках, що обмежувалися лише маршрутами з активним способом пересування. Тим не менш, поняття туристський маршрут, під яким розуміється заздалегідь намічений або встановлений шлях проходження туристів у подорожі, не встановлює таких обмежень. У широкому сенсі туристський маршрут - це програма перебування туриста в подорожі, що включає відвідування певних пунктів і різних туристсько-екскурсійних, культурно-масових і фізкультурно-оздоровчих заходів, тобто маршрут, заздалегідь розроблений туристською організацією і підготовлений для прийому й обслуговування осіб, що придбали відповідну турпутівку.

Тим більше, що сучасний туристський ринок, який насичений великою кількістю турів комерційної спрямованості, що не передбачають активне пересування, вимагає підготовки високоякісних спеціалістів, які б мали глибокі знання не тільки із особливостей розробки різноманітних турів, а і практичні навички щодо просування та реалізації таких турів. Враховуючи вищезазвані чинники, студентам буде запропоновано написання розрахунково-графічної роботи за вибором:

- ✓ розробка туристського маршруту з активним способом пересування (такі маршрути можуть бути категорійними - відповідати певній категорії складності і надавати їй учасникам право на отримання спортивних розрядів, і некатегорійними, тобто нести в собі, перш за все, рекреаційно-оздоровчий характер);

- ✓ аналіз та деталізація комерційних екскурсійно-пізнавальних маршрутів.

Особливою цінністю є те, що в першому випадку у студентів формуються туроператорські навички, а в другому – турагентські. Вступ має розкривати актуальність обраної студентом теми, її проблематику, мету написання роботи.

Основна частина має бути відповідно до вимог, викладених в методичних вказівках до написання розрахунково-графічної роботи з дисципліни «Планування та організація туристських маршрутів». Тематика розрахунково-графічної роботи наведена у методичних вказівках до написання розрахунково-графічної роботи з дисципліни «Планування та організація туристських маршрутів». Варіант виконання приймається за номером в списку журналу групи.

2.1. Аналіз і деталізація комерційних екскурсійно-пізнавальних маршрутів

На сьогоднішній день актуальною є проблема отримання студентами практичних навичок роботи в турфірмі. Саме на формування таких знань і навичок і спрямована ця розрахунково-графічна робота. При її виконанні відбувається імітація ситуації з продажем культурно-пізнавальних турів менеджером турагентства безпосередньо туристові.

Сучасний ринок туристських послуг насичений багатьма пропозиціями різних туроператорів щодо організації екскурсійних турів у Європу. Серед провідних туроператорів даного сегменту ринку можна виділити (за алфавітом) Аккорд-тур, Артекс 94, Альянс, Бумеранг, Давай відпочивай, Інкомартур 93, Наталі-Вояж, Сага, Престиж-тур, Феєрія та багато інших. По суті, всі ці туроператори пропонують майже однакові тури, що мають лише незначні відмінності. Розробити й вивести на ринок абсолютно нові, ексклюзивні тури для них немає жодного сенсу, адже вже існуючі максимально охоплюють найбільш значні пам'ятки історії і культури. Важливою особливістю просування таких турів є майже повна відсутність рекламного забезпечення. Потужна рекламна кампанія може бути використана конкурентами для створення турів-близнюків. Крім того, вартість рекламних послуг зробить такі тури збитковими. Забезпечити адресну рекламу туроператори також не в змоззі, адже дуже важко виявити потенційного клієнта. Тому на перший план при просуванні культурно-пізнавальних турів виходить щільна співпраця туроператорів з турагентами, адже останні спілкуються безпосередньо з туристами. Саме від турагента залежить, тур якого туроператора буде запропоновано туристові. Звичайно турист розуміє бажаний напрям поїздки, її тривалість, граничну вартість туру. В свою чергу, турагент запропонує туристу тур того оператора, який є найбільш надійним, надає турагентові найбільшу комісійну винагороду або інші бонуси, запропонує найбільш привабливу для туриста ціну.

Але слід враховувати, що приваблива вартість туру не є остаточною, а тому від туриста під час поїздки вимагатимуться додаткові витрати на:

- харчування;
- пересування громадським транспортом;
- вхідні квитки в музеї, галереї, парки тощо;
- факультативні (додаткові) екскурсії;
- інші витрати.

Тому завданням менеджера турагентства є не тільки підбір та бронювання туру, а і надання повної та якісної інформації про можливі додаткові витрати; перелік основних і додаткових екскурсій; вартість факультативних екскурсій, їх пізнавальну цінність; перелік визначних пам'яток на маршруті, особливостей національної культури країн, по яких проходить маршрут тощо. Менеджер турагентства повинен також чітко визначити, наскільки важкими будуть переїзди для туриста, і підібрати оптимальний за тривалістю, кількістю переїздів тур. Важливим в роботі менеджера є також правильне інформування туриста про особливості оформлення Шенгенської (або іншої) візи.

Саме на вирішення цих завдань і спрямована дана розрахунково-графічна робота.

Характеристика розрахунково-графічної роботи (комерційні маршрути)

Рекомендований зміст

Вступ

1. Характеристика маршруту

Загальна інформація про країни, по яких проходить маршрут

Характеристика основних туристських центрів і туристських об'єктів

2. Транспортне забезпечення маршруту

3. Організація розміщення туристів

4. Екскурсійне обслуговування

Перелік основних екскурсій, їх опис

Перелік додаткових екскурсій, їх опис і вартість

Перелік вхідних квитків, їх вартість

5. Розрахунок остаточної вартості туру з урахуванням додаткових екскурсій і вартості вхідних квитків

6. Визначення цільової аудиторії туристів

7. Митно-візові формальності, оформлення Шенгенської візи

8. Практичні рекомендації туристам

Висновок.

Список літератури.

Додатки:

- картографічний матеріал

Характеристика маршруту

На карті необхідно провести маршрут туру з позначенням місць ночівлі.

Підібрати й систематизувати інформацію про країни, по яких проходить маршрут. Необхідно надати характеристику країнам за наступними чинниками: площа країни, населення, столиця (населення), крупні міста (населення), найбільш відомі природні й культурно-історичні туристські об'єкти (із дуже стислим їх описом).

Дати характеристику основних туристських центрів і об'єктів відвідуваних країн. Визначити перелік основних туристських центрів і основних туристських об'єктів, що відвідуються під час туру. Дані занести в таблицю.

День	Основні туристські центри	Основні туристські об'єкти
1 день		
2 день		
3 день		
4 день		
N день		
Всього		

Транспортне забезпечення маршруту

Визначити основний і додатковий види транспорту, що будуть використовуватися під час туру. При цьому слід зауважити, що основним видом транспорту вважається той, на якому туристи долають найбільші відстані протягом поїздки (в запропонованих турах це - автобус), тоді як додатковий використовується для коротких денних або нічних переїздів (наприклад, залізничний потяг, паром тощо). Дати характеристику видам транспорту, що будуть використовуватися під час поїздки з обов'язковим зазначенням переваг і недоліків. При аналізі транспорту слід також приділити окрему увагу громадському транспорту, визначити його значення для кожного крупного міста, що відвідується під час туру, встановити види й вартість проїзду.

Організація розміщення туристів

В основних туристських центрах, де передбачені ночівлі туристів, визначити можливі готелі для розміщення туристів, дати їм характеристику і характеристику номерного фонду вказаних готелів. Треба врахувати, що звичайно розміщення туристів відбувається у готелях категорії «три зірки», іноді можуть використовуватися й чотирьохзіркові готелі, а іноді – двозіркові. Також варто зазначити, що при формуванні турів туроператори намагаються укласти договори з готелями, що розташовані на околицях крупних міст. Звичайно такі готелі користуються меншим попитом в індивідуальних туристів і тому надають

більш значні знижки туроператорам при укладанні договорів на певні квоти місць. Саме в цьому випадку туристові потрібно мати об'єктивну інформацію про громадський транспорт (див. попередній пункт)

Екскурсійне обслуговування

Дати стисло характеристику основним оглядовим екскурсіям, що входять у вартість туру. З переліку запропонованих додаткових екскурсій (додаток 2) внести до таблиці з описом туру найбільш відповідні територіально, за змістом і за тривалістю екскурсії. Аргументувати вибір. Дати характеристику туристським центрам і об'єктам, що відвідуються під час факультативних екскурсій. Заповнити таблицю.

День	Додаткові туристські центри	Додаткові туристські об'єкти
1 день		
2 день		
3 день		
N день		
Всього		

За допомогою курвіметра виміряти загальну протяжність маршруту, а також відстань, що долається туристами щодня, у тому числі під час додаткових екскурсій. Дані занести в таблицю.

День	Основний маршрут, км.	Додаткові екскурсії, км.
1 день		
2 день		
3 день		
N день		
Всього		

Розрахунок остаточної вартості туру з урахуванням додаткових екскурсій і вартості вхідних квитків та визначення цільової аудиторії

Розрахувати загальну вартість туру з урахуванням додаткових екскурсій і вхідних квитків. Дані занести в таблицю

День	Додаткові екскурсії	Вхідні квитки
1 день		
2 день		
3 день		
N день		
Всього		

Визначити загальну вартість туру з урахуванням факультативних екскурсій і вартості вхідних квитків

Визначення цільової аудиторії туристів

Враховуючи такі чинники, як первісна вартість туру, остаточна вартість туру, загальний кілометраж туру, середньодобові переїзди, тривалість туру, насиченість туру туристськими центрами й об'єктами, визначити сегмент туристів, для яких обраний тур буде найбільш придатним.

Митно-візові формальності, оформлення Шенгенської візи

Визначити перелік документів, необхідних для відкриття Шенгенської візи, а також порядок подачі документів у посольство (консульство)

Визначити основні митно-візові формальності, правила перетину кордону, дозволений до ввезення обсяг і асортимент товарів

Практичні рекомендації туристам

На підставі проведених досліджень скласти перелік рекомендацій для туристів, що можуть бути включені в інформаційний листок стосовно наступних аспектів:

- особливості проходження кордону;
- правила перебування в готелі;
- особливості додаткового харчування;
- правила поведінки в країнах, що відвідуються;
- факультативні екскурсії, що рекомендуються;
- інші аспекти.

2.2. Розробка туристського маршруту з активним способом пересування

Незважаючи на те, що туризм з активними формами пересування на сьогоднішній день втратив своє колишнє велике значення для потенційних туристів, знання та навички щодо організації таких подорожей є важливими при підготовці спеціалістів для галузі.

Вже сьогодні можна простежити підвищення попиту на комерційні тури з активними способами пересування. Певні туроператори пропонують маршрути по гірській місцевості Карпат і Криму, водні маршрути Південним Бугом, кінні прогулянки тощо. Досвід, що формувався протягом багатьох десятиріч на теренах колишнього Союзу в організації категорійних та некатегорійних спортивних туристських походів, знайшов відображення у сучасному туризмі.

Тому метою даної роботи є розробка тематичного маршруту з активним способом пересування із прокладенням згідно з вимогами траси маршруту, розрахунком харчування, необхідного спорядження тощо, а також систематизація знань щодо формування туристських маршрутів з активним способом пересування.

Характеристика розрахунково-графічної роботи (маршрути з активним способом пересування)

Рекомендований зміст

Вступ.

1. Аналіз туристських можливостей регіону.
Загальні відомості про туристський регіон.
Характеристика траси маршруту.
2. Опис маршруту і його особливостей.
3. Харчування на маршруті.
4. Матеріально – технічне забезпечення маршруту.
Перелік необхідного інвентарю і спорядження.
Склад медичної аптечки.
Ремонтний набір.
5. Кошторис витрат.
6. Висновок.
7. Список літератури.
8. Додатки:
 - Технологічна карта туристської подорожі
 - Графік завантаження туристського підприємства
 - Інформаційний листок до путівки туристської подорожі
 - Паспорт траси походу
 - Картографічний матеріал.

Аналіз туристських можливостей регіону

В основу оцінки придатності регіону для цілей туризму і відпочинку повинні бути покладені природні умови і наявність екскурсійних об'єктів, зокрема об'єктів культурної спадщини. До визначальних природних чинників можна віднести тривалість сприятливих температурних умов, тривалість залягання стійкого снігового покриву, наявність морського узбережжя, річок, озер, водосховищ, водоспадів, характер рельєфу тощо. Слід враховувати, що цінність одних і тих же природних чинників може змінюватися залежно від пори року і виду туристського маршруту. Привабливість екскурсійних об'єктів визначається їх художньою, культурною і історичною цінністю, транспортною доступністю по відношенню до місць попиту.

Відомості про район подорожі повинні включати інформацію про природні особливості, об'єкти огляду, дороги, природні перешкоди, місцевий транспорт, наявність стежок, мостів, переправ, бродів, населених пунктах, пунктів зв'язку і медичної допомоги, розташування автобусних зупинок, залізничних

станцій, пристаней, розкладу і можливостей використання місцевого транспорту, наявності на маршруті палива і питної води, можливостей поповнення запасів продуктів харчування тощо.

Опис маршруту і його особливостей

При розробці траси маршруту з активними способами пересування необхідно враховувати вимоги високої оздоровчої ефективності й змістовності маршруту. Побудову траси маршруту здійснюють у межах певних лімітуючих чинників, таких як транспортні обмеження, пропускна спроможність об'єктів інфраструктури, санітарно-епідеміологічний стан району подорожі, погодні умови тощо. Крім того, траси маршрутів повинні бути безпечними й логічними за побудовою.

Крім основної траси походу, необхідно планувати запасну полегшену і аварійну траси на випадок неможливості руху за основним варіантом (наприклад, із-за погодних умов) або у зв'язку з недостатньою фізичною підготовленістю самих туристів.

Фізичні навантаження на маршруті повинні збільшуватися поступово, зростаючи гранично до другої третини подорожі. На цей же період бажано планувати проходження найбільш складних ділянок місцевості.

Режим похідного дня повинен забезпечувати необхідну ритмічність зміни навантажень і відпочинку. Режим дня залежить від району подорожі, сезону, фізичного і морального стану групи та інших чинників. На першу половину дня повинно припадати дві третини денного переходу.

Розбивку траси на ділянки денних переходів, планування денних стоянок і складання графіка руху групи слід проводити залежно від конкретних особливостей місцевості, технічної складності проходження маршруту, наявності екскурсійних об'єктів або природних визначних пам'яток. При тривалості походу в шість – вісім днів слід планувати одну денну стоянку в середині шляху, при тривалості більше дев'яти днів – дві.

Переходи не повинні займати більше 5 – 6 годин на день. Графік руху по маршруту відображають у вигляді наступної таблиці:

День шляху	Пункт від- правлення	Пункт призна- чення	Відстань, км.	Чистий час руху, год..	Середній темп руху, км/год.
перший					
другий					
.					
останній					

В описі кожної ділянки шляху потрібно вказати: техніку і тактику проходження маршруту, способи подолання природних і штучних перешкод, способи орієнтування на даному маршруті, дії групи в екстремальних умовах і заходи із забезпечення безпеки. Основну увагу треба приділити опису складних, а також цікавих з пізнавального погляду ділянок шляху.

Харчування на маршруті

При розрахунку харчування необхідно дотримуватися основного принципу теорії збалансованого харчування – динамічної рівноваги між кількістю енергії, що надходить з їжею, і енерговитратами організму. Продукти повинні включати оптимальну кількість жирів, білків і вуглеводів, бути насиченими вітамінами і мінеральними солями, мати мінімальну вагу, хорошу транспортабельність, тривалий термін зберігання. Основна вимога до підбору продуктів для походу – легкість і швидкість приготування різних блюд.

Залежно від тактики маршруту режим харчування може бути два-, три- і чотириразовим. У нескладній подорожі розпорядок дня передбачає триразове гаряче харчування. В цьому випадку на сніданок припадає 35 відсотків денного раціону, на обід - 40, на вечерю – 25. При дворазовому гарячому харчуванні, наприклад на екстремальних маршрутах, на сніданок планують 40 відсотків добової норми калорій, на вечерю – до 35, решта – це харчування на великих і малих привалах. Співвідношення основних енергетичних речовин (білків, жирів і вуглеводів) в раціоні виражається у відсотках: 13, 30, 57 відповідно. Харчування має бути різноманітним. Меню складають на три дні, а потім повторюють. Зразкове меню на одну людину складають у вигляді таблиці.

День	Найменування	Меню	Калорійність, ккал	Разом на день, ккал
перший	сніданок			
	обід			
	вечеря			
другий	сніданок			
	обід			
	вечеря			
третій	сніданок			
	обід			
	вечеря			

Необхідний набір продуктів:

Найменування продукту	Калорійність, Ккал	Білки	Жири	Вуглеводи	Маса, кг	Вартість, грн..
.						
Разом						
На одного туриста						

Матеріально – технічне забезпечення маршруту

Перелік необхідного інвентарю і спорядження

Вимоги до спорядження залежать від умов і характеру туристської подорожі. Спорядження повинне бути легким, міцним, надійним, зручним у використанні і по можливості універсальним. Крім того, спорядження повинне допускати взаємозамінюваність предметів при втраті або поломці окремих з них.

Найменування	Кількість, шт.	Маса, кг	Вартість, грн.
1. Групового користування			
.			
Разом			
2. Особистого користування			
.			
Разом			
3. Спеціального призначення.			
3.1 Групового користування			
.			
3.2 Особистого користування			
Разом			
На одного туриста			

Спорядження групового користування і спеціального призначення найчастіше беруть в оренду в туристського підприємства. Умовно сума плати за прокат спорядження складає 10% його вартостей.

Склад медичної аптечки

Вміст аптечки повинен передбачати можливість надання допомоги при всіляких небезпеках, травмах і захворюваннях, обумовлених як неправильними діями туристів, так і умовами проведення подорожі. Зокрема, термічні опіки, поранення гострими предметами, удари, розтягування, вивихи, переломи, струс мозку, потертості, мозолі, отруєння продуктами харчування або отруйними ди-

корослими рослинами і грибами, шлунково-кишкові захворювання, гостра серцева недостатність, непритомність, відмороження, переохолодження, простудні захворювання, запалення легенів, тепловий удар, сонячний удар, сніжна сліпота, засмічення очей, ураження електричним струмом, поранення дикими тваринами, укуси отруйних змій і комах.

Перелік складових медичної аптечки для маршруту оформляють у вигляді наступної таблиці:

Найменування	Призначення	Кількість	Маса, кг	Вартість, грн.
1. Перев'язувальний матеріал				
2. Антисептики				
3. Знеболюючі й жарознижуючі				
4. Антибіотики				
5. Серцево-судинні				
6. Засоби при шлунково-кишкових захворюваннях				
7. Інші терапевтичні препарати				
8. Інструменти				
Разом				
На одного туриста				

Ремонтний набір

Склад ремонтного набору залежить від виду туризму і спорядження групи.

Найменування	Кількість	Маса, кг	Вартість, грн..
.			
Разом			
На одного туриста			

Розрахунок ваги рюкзака.

Найменування	Маса, кг	
	на одну людину	на групу
Продукти харчування: всього на день		
Інвентар і спорядження групове особисте спеціальне		
Аптечка		
Ремнабор		
Разом		

Максимальне навантаження, що припадає на одну людину повинна відповідати нормативні.

Картографічний матеріал

Складається з детальної картосхеми маршруту, виконаної в можливо крупнішому масштабі (не менше 1:1000, тобто в 1 см - 1 км) і загальної схеми району подорожі. На картосхемі маршруту яскравим кольором потрібно нанести лінії руху, відзначити місцеположення ночівель і денних стоянок з вказівкою дати, населених пунктів, природних і штучних перешкод. На загальну схему району подорожі наносять піктограми, що зображують цікаві природні і історичні об'єкти, місцеві орієнтири, стежки, мости, переправи, броди, пункти зв'язку і медичної допомоги, зупинки транспорту, місця привалів, що рекомендуються, купань тощо.

Кошторис витрат

Стаття витрат	Сума	
	на групу	на одного туриста
1. Транспорт (в т.ч. трансфер)		
2. Продукти харчування		
3. Прокат спорядження і інвентарю		
4. Аптечка		
5. Ремонтний набір		
6. Екскурсійне обслуговування		
7. Послуги інструктора		
8. Страхівка		
.		
Разом		

РОЗДІЛ 3 ПИТАННЯ ДЛЯ САМОДІАГНОСТИКИ

1. Розкрийте поняття туристського маршруту, вкажіть його основні риси.
2. Які вимоги висуваються при створенні туристських маршрутів?
3. Яка різниця між категорійними і некатегорійними туристськими маршрутами? Від яких чинників залежить категорія складності туристського маршруту?
4. Які види спортивного туризму виділяються? Дайте їм стисло характеристику.
5. Чи можна віднести гірськолижний туризм до спортивного туризму? Розкрийте сутність гірськолижного туризму. Які види трас виділяються в цьому виді туризму?
6. Назвіть основні етапи розробки спортивно-оздоровчих маршрутів.
7. Охарактеризуйте основні критерії вибору району подорожі для некатегорійних маршрутів.
8. Наведіть основні схеми побудови туристських маршрутів?
9. Розкрийте принципи розробки маршруту спортивного походу.
10. В чому особливість розробки комерційних туристських маршрутів?
11. Розкрийте основні принципи комплектування туристської групи.
12. Які несприятливі чинники впливають на безпеку туристських походів?
13. Яка різниця між об'єктивними та суб'єктивними чинниками ризику?
14. Дайте характеристику основним типам наметів, що використовуються під час туристських походів.
15. Які типи рюкзаків існують? На які конструктивні елементи рюкзаків необхідно звертати особливу увагу?
16. Наведіть основні характеристики спальних мішків.
17. Якими чинниками визначається режим харчування під час туристських походів? Від чого залежать існуючі норми харчування?
18. Визначте особливості організації туристського табору.
19. В чому значення та який зміст режиму та розпорядку похідного дня?
20. Які особливості руху туристської групи під час походів за видами спортивного туризму?
21. Які види маршрутної документації складаються при організації туристської подорожі?
22. Які основні відмінності між туроператором і турагентом згідно Закону України «Про внесення змін та доповнень в Закон України «Про туризм»?
23. Визначте основні типи туроператорів, які виділяються у світовій практиці?

24. Дайте порівняльну характеристику ініціативним та рецептивним туроператорам.
25. Назвіть основні функції туроператорів.
26. Назвіть основні функції турагентів.
27. Які документи потрібно надати для отримання ліцензії на здійснення діяльності в сфері туризму?
28. Що таке банківська гарантія, який її розмір?
29. Які типи договорів укладаються між туроператором і турагентом?
30. Дайте порівняльну характеристику діяльності турагентів за умови укладання договору франчайзингу та договору про партнерство.
31. В яких випадках нараховуються додаткові бонуси турагентам?
32. В якій формі відбувається нарахування додаткових бонусів туроператорами турагентам?
33. Дайте характеристику поняттю «турфірма-консолідатор».
34. Які основні параметри необхідно визначити при проведенні он-лайн пошуку турів у пошукових системах туроператорів масового ринку?
35. Яку інформацію потрібно ввести при бронюванні турів?
36. Наведіть чинники, які впливають на вартість страхового полісу?
37. Дайте характеристику поняттю «програма страхування»?
38. Які види додаткового страхування для туристів ви знаєте?
39. Назвіть випадки, які не вважаються страховою подією.
40. Які види договорів з готелями укладаються туроператорами?
41. Які основні умови потрібно передбачити у договорах між туроператором і готелем?
42. В чому сутність обов'язкової та добровільної сертифікації закладів розміщення в Україні?
43. Від яких чинників залежить вид закладу харчування (ресторанного закладу)?
44. Охарактеризуйте основні види сніданків.
45. Назвіть відомі Вам види вечерь.
46. Чим відрізняються оглядові екскурсії від тематичних? Наведіть приклади тематичних екскурсій по групах.
47. Визначте загальні принципи організації авіап перевезень
48. Назвіть міжнародні організації, що опікуються питаннями авіап перевезень. Визначте їх основні функції та напрями діяльності.

49. Охарактеризуйте поняття «чартерних авіаперевезень». Визначте їх значення при організації туристських маршрутів.
50. Назвіть основні види чартерів. Дайте їм стислу характеристику.
51. Наведіть загальні принципи роботи «бюджетних авіакомпаній». Які види «low-cost» перевізників Ви знаєте?
52. Визначте сутність та роль комп'ютерних систем бронювання при організації туристських поїздок.
53. Назвіть основні комп'ютерні системи бронювання. Дайте їм характеристику.
54. Які комп'ютерні системи бронювання набули поширення в Україні?
55. Які види автотранспорту, що використовується при обслуговуванні туристів, Ви знаєте?
56. Дайте порівняльну характеристику основним видам автотранспорту.
57. Охарактеризуйте основні принципи надання автотранспорту в прокат. Які найбільш поширені компанії з надання автотранспорту в прокат Ви знаєте?
58. Назвіть особливості використання залізничного транспорту при організації туристських поїздок.
59. Дайте характеристику поняттю «залізничний круїз». Назвіть найбільш відомі «залізничні круїзи», дайте їм стислу характеристику.
60. Дайте характеристику основним видам водного транспорту.
61. Назвіть найбільш відомі круїзні компанії. Складіть порівняльну характеристику круїзних компаній за класом обслуговування.
62. Які принципи обслуговування туристів використовуються при організації круїзів?

ПЕРЕЛІК ДЖЕРЕЛ

1. Абрамов В. В. Історія туризму: підруч./ В. В. Абрамов, М. В. Тонкошкур. – Харків: Видавництво «Форт», 2010. – 286 с.: іл.
2. Абрамов В. В. Спортивний туризм: підруч. / В. В. Абрамов; Харк. нац. акад. міськ. госп-ва. – Х: ХНАМГ, 2011. – 368 с.
3. Александрова А. Ю. Международный туризм / А. Ю. Александрова – М.: Аспект Пресс, 2001. – 461 с.
4. Алексеев А. А. Питание в туристском походе. / А. А. Алексеев. – М.: 2005. – 64 с.: ил.
5. Аркин Я. Г. Обеспечение безопасности в горах: Метод. рекомендации. / Я. Г. Аркин, П. П. Захаров, В. Д. Саратовкин. – М.: ЦРИБ «Турист», 1989. – 48 с.
6. Бабкин А.В. Специальные виды туризма. Учебное пособие / А. В. Бабкин – М.: Советский спорт, 2008. – 252 с.
7. Байковский Ю. В. Классификация и особенности формирования горных неолимпийских видов спорта. / Ю. В. Байковский – М.: Вертикаль, Анита-пресс, 2005. – 256 с., ил.
8. Байлик С. И. Гостиничное хозяйство. Организация, управление, обслуживание: учеб. пособ. / С. И. Байлик. – К.: Дакор, 2006 – 288с.
9. Байлик С. И. Гостиничное хозяйство. Проблемы, перспективы, сертификация. / С. И. Байлик. – К.: ВИРА-Р, 2001. – 208 с.
10. Байлик С. И. Гостиничное хозяйство: учебник для студ. высш. учеб. заведен. / С. И. Байлик. – К.: Дакор, 2009. – 368 с.
11. Батырев М. К. Спортивное питание. / М. К Батырев, Т. М. Батырева. – СПб: Издательский дом «Питер», 2005. – 144 с.: ил.
12. Биржаков М. Б. Введение в туризм. Издание 9-е, переработанное и дополненное / М. Б. Биржаков – СПб.: «Издательский дом Герда», 2007. – 576 с.
13. Боголюбов В. С. Экономика туризма. / В. С. Боголюбов, В. П. Орловская – М.: Академия, 2005. – 192 с.
14. Булашев А. Я. Спортивно-оздоровительный туризм. / А. Я. Булашев. – Харьков: ХДАФК, 2003. – 192 с.
15. Булашев А. Я. Спортивный туризм: Учебник. / А. Я. Булашев. – Харьков: ХГАФК, 2009. – 332 с.
16. Булгаков А. А. Велосипедный туризм / А. А. Булгаков. – М.: Ключ, 1998. – 624 с.: ил.
17. Вавилова Е. В. Основы международного туризма: Учебное пособие. / Е. В. Вавилова. — М.: Гардарики, 2005. – 160 с.

18. Волков Ю. Ф. Введение в гостиничный и туристический бизнес учебн. / Ю. Ф. Волков. – Ростов н/Д: Феникс, 2003. – 352 с.
19. Волков Ю. Ф. Гостиничный и туристский бизнес. – [2-е изд.]. / Ю. Ф. Волков. – Ростов н/Д.: Феникс, 2009. – 637 с.
20. Ганопольский В. И. Туризм и спортивное ориентирование: Учебник для ин-тов и тех-мов физич. культуры / В. И. Ганопольский. – М.: Физкультура и спорт, 1987. – 240 с.
21. Годы и тропы: Альманах Харьковского областного туристского спортивного союза, выпуск третий / Под редак. В. В. Абрамова. – («Беседы о безопасности»). – Харьков: «Новое слово», 2008. – 274 с.: ил.
22. Годы и тропы: Альманах Харьковского областного туристско-спортивного союза, выпуск второй / Под редакцией В. В. Абрамова. – Харьков: «Новое слово», 2006. – 436 с.
23. Годы и тропы: К пятидесятилетию харьковского спортивного туризма / Отв. ред. В. В. Абрамов. – Харьков: Кн. Рекламное агентство «РА», 2000. – 332 с.: ил.
24. Горохов В. А. Парки мира / В. А. Горохов, А. Б. Лунц – М.: Стройиздат, 1985. – 328 с.
25. ГОСТ 28681.4-95 Туристско-экскурсионное обслуживание. Классификация гостиниц: Международный стандарт. – [Электронный ресурс] – Режим доступа: <http://www.gosthelp.ru/home/download.php?list.15>.
26. ГОСТ 30389-95/ ГОСТ Р 50762-95 Общественное питание. Классификация предприятий: Международный стандарт. – [Электронный ресурс] – Режим доступа: <http://www.gosthelp.ru/text/GOST3038995O bshhestvennoe.html>.
27. Гуляев В. Г. Туристские перевозки: (документы, правила формуляры, технология). / В. Г. Гуляев. – М.: Финансы и статистика, 2003 – 368с.: ил.
28. Державна програма розвитку туризму на 2002-2010 роки: Затв. Постановою Кабінету Міністрів України від 29.04.2002 р. № 583 // Офіційний вісн. України. – 2002. – № 18. – С. 143–154.
29. Дехтяр В. Д. Основы оздоровчо-спортивного туризма: Навч. посіб. для закл. освіти. / В. Д. Дехтяр. – К.: Науковий світ, 2003. – 203 с.
30. Дмитрук О. Ю. Екологічний туризм: Сучасні концепції менеджменту і маркетингу. Навчальний посібник / О. Ю. Дмитрук – К.: Альтерпрес, 2004. – 192 с.
31. Дмитрук О. Ю. Спортивно-оздоровчий туризм. Навчальний посібник. – 2-вид., перероб. та допов. / О. Ю. Дмитрук, Ю. В. Щур. – К.: «Альтерпрес», 2008. – 280 с., іл.
32. ДСТУ 3862-99 Ресторанне господарство. Терміни та визначення. – [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.nau.kiev.ua/nau10/>

ukr/getcnt.php?uid=1022.260.0&nobreak.

33.ДСТУ 4268:2003 Послуги туристичні. Засоби розміщування. Загальні вимоги. – [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.kurort-service.com/uploads/assets/file/per.pdf>.

34.ДСТУ 4269:2003 Послуги туристичні. Класифікація готелів. – [Електронний ресурс] – Режим доступу до стандарту: <http://www.ukr-hotels.com/files/File/4269-2003.pdf>.

35.ДСТУ 4281:2004 Заклади ресторанного господарства. Класифікація. – [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://3umf.com/doc/449/>.

36.ДСТУ 4527:2006 Послуги туристичні. Засоби розміщування. Терміни та визначення. – [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.prohotel.tv/forum/index.php?autocom=downloads&showfile=439>.

37.Дудкіна О. П. Регіональні особливості розвитку рекреаційних зон (методичні та організаційно-економічні основи) / О. П. Дудкіна. – К.: ВПЦ «Київський університет», 1999. – 124 с.

38.Жарков Г. Н. Правовое обеспечение международного туризма: Учебно-практическое пособие / Г. Н. Жарков. – К.: Кондор, 2004. – 486 с.

39.Забалдіна Ю. Б. Маркетинг туристичного підприємства: Навчальний посібник. / Ю. Б. Забалдіна– К.: Музична Україна, 2002. – 196 с.

40.Зорин И. В. Энциклопедия туризма: Справочник / И. В. Зорин, В. А. Квартальнов. – М.: Финансы и статистика, 2000. – 368 с.

41.Ильина Е. Н. Туроперейтинг: организация деятельности. Учебник. – Е. Н. Ильина. – М.: Финансы и статистика, 2005. – 480 с: ил.

42.Кабушкин Н. И. Менеджмент гостиниц и ресторанов: учебное пособие / Н. И. Кабушкин, Г. А. Бондаренко. – Мн.: Новое знание, 2000.

43.Квартальнов В. А. Международный туризм: Политика развития / В. А. Квартальнов, А. А. Романов – М.: Сов. спорт, 1998. – 142 с.

44.Кифяк В. Ф. Організація туристичної діяльності в Україні. / В. Ф. Кифяк. – Чернівці: Книги-XXI, 2003. – 300 с.

45.Крымская Б. А. Справочник официанта / Б. А. Крымская, В. В.Балашов. – М.: Экономика, 1986. – 192 с.

46.Кусков А. С. Курортология и оздоровительный туризм / А. С. Кусков, О. В. Лысикова. – Ростов н/Д: «Феникс», 2004. – 320 с.

47.Любіцева О. О. Методика розробки турів. Навчальний посібник. / О. О. Любіцева. – К.: Альтерпрес, 2003. – 104 с.

48.Любіцева О. О. Ринок туристичних послуг (геопросторові аспекти) / О. О. Любіцева – К.: Альтерпрес, 2003. – 436 с.

49. Ляпина И. Ю. Организация и технология гостиничного обслуживания. / И. Ю. Ляпина. – М.: ПрофОбразИздат, 2001. – 231 с.
50. Маринин М. М. Туристские формальности и безопасность в туризме. / М. М. Маринин. – М.: Финансы и статистика, 2002. – 144 с.: ил.
51. Немоляева М. Э. Международный туризм: вчера, сегодня, завтра / М. Э. Немоляева, Л. Ф. Ходорков – М., 1985. – 256 с.
52. Нечаюк Л. І. Готельно – ресторанний бізнес: Менеджмент: Навчальний посібник / Л. І. Нечаюк, Н. О. Телеш. – К.: Центр навчальної літератури, 2003. – 348 с.
53. Новиков В. С. Инновации в туризме. / В. С. Новиков. – М.: ИЦ «Академия», 2007. – 208 с.
54. Нормативно-правові акти України з питань туризму: Збірник законодавчих та нормативних актів / Упоряд. М. І. Камлик. – К.: Атіка, 2004. – 464 с.
55. Оробейко Е. С. Организация обслуживания: рестораны и бары: учебное пособие / Е. С. Оробейко, Н. Г. Шредер. – М.: Альфа-М; Инфра-М, 2006. – 320 с.: ил.
56. Осипова О. Я. Транспортное обслуживание. Обслуживание туристов: Учебник / О. Я. Осипова. – М.: Академия, 2006. – 384 с.
57. Основы туристской деятельности: учебник / Е.Н. Ильина, Г.И. Зорина, Е.В. Мошняга и др. – М.: Советский спорт, 2004.-200 с.
58. Папирян Г. А. Международные экономические отношения: Экономика туризма / Г. А. Папирян – М.: Финансы и статистика, 2000. – 208 с.
59. Пересічний О. В. Готельно-ресторанний бізнес, стан та перспективи розвитку. / О. В. Пересічний. – К.: Знання. – 2007. – 430 с.
60. Писаревський І. М. Матеріально-технічна база готелів: підручник / І. М. Писаревський, А. А. Рябєв. – Х.: ХНАМГ, 2009. – 276 с.
61. Правила користування готелями й аналогічними засобами розміщення та надання готельних послуг, затверджені наказом Державної туристичної адміністрації України від 16.03.2004 №19 та зареєстровані в Мін'юсті України 02.04.2004 за №413/9012. – [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://lawua.info/jurdata/dir206/dk206012.htm>.
62. Правила обов'язкової сертифікації послуг з тимчасового розміщення (проживання) із змінами і доповненнями, внесеними наказом Державного комітету України з питань технічного регулювання та споживчої політики від 3 вересня 2007 року N 207 – [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://lawua.info/bdata2/ukr2303/index.htm> та vi-leghas.ua/content/view/3878/36/lang,ukrainian/.
63. Про туризм: Закон України № 1282-IV – ВР від 18.11.2003 // Відомості Верховної Ради України. – 2004. – № 13. Ст. 180.

- 64.Сапрунова Н. С. Туризм: еволюція, структура, маркетинг. / Н. С. Сапрунова. – М.: Ось-89, 1997.- 160 с.
- 65.Сенин В. В. Организация международного туризма. / В. В. Сенин. – М.: Финансы и статистика, 2004. – 400 с.
- 66.Сокол Т. Г. Організація туристичної діяльності в Україні: Навчальний посібник. – К.: «Рокор», 2001. – 200 с.
- 67.Сокол Т. Г. Основы туристической деятельности: Підручник / Т. Г. Сокол. – К.: Грамота, 2006. – 264 с.
- 68.Статистика туризма: Совместный доклад Генерального секретаря и Всемирной туристской организации [электронный ресурс] – Режим доступа: <http://www.unstats.un.org/unsd/statcom/doc08/2008-7-Tourism-R.pdf>
- 69.Степанов Е. Г. Основы курортологии: учебное пособие. / Е. Г. Степанов. – Харьков: ХНАГХ, 2006. – 326 с.
- 70.Тонкошкур М. В. Туристське країнознавство: Підручник / М. В. Тонкошкур, М. М. Покоłodна, І. Л. Полчанінова; Харк. нац. акад. міськ госп-ва. – Х.: ХНАМГ, 2011. – 475 с.
- 71.Туризм, гостеприимство, сервис: Словарь-справочник. – М.: Аспект-Пресс, 2002. – 367 с.
- 72.Туристские спортивные маршруты: Перечень классифицированных туристских спортивных маршрутов на 1989-1992 годы / Составитель: В. Ю. Попчиковский. – М.: Профиздат, 1989. – 192 с.
- 73.Увесь світ у цифрах і фактах: Довідник. -2-е вид., випр. та допов. – К.: Мапа, 2002. – 127 с.
- 74.Ушаков Д. С. Прикладной туроперейтингу: учебн. пособие. / Д. С. Ушаков. – М.: ИКЦ «МарТ», 2004 г. – 416 с.
- 75.Федорченко В. К. Туристський словник-довідник: Навч. посіб. / В. К. Федорченко, І. М. Мініч – К.: Дніпро, 2000. – 160 с.
- 76.Федотов Ю. Н.. Спортивно-оздоровительний туризм: ученик/ Ю. Н. Федотов, І. Е. Востоков. – М.: Светский спорт, 2002. – 364с.: ил.
- 77.Филипповский Е. Е. Экономика и организация гостиничного хозяйства. / Е. Е. Филипповский, Л. В. Шмарова. – М: Финансы и статистика, 2006. – 176 с.
- 78.Храбовченко В. В. Экологический туризм / В. В. Храбовченко. – М.: Финансы и статистика, 2007. – 208 с.
- 79.Христов Т. Т. Религиозный туризм: Учеб. пособие для студ. высш. учеб. заведений / Т. Т. Христов – М.: Издательский центр «Академия», 2003. – 288 с.
- 80.Энциклопедия туриста / Е. И. Тамм, Ю. Н. Александров, А. Х. Абуков, и др. – М.: Большая Российская энциклопедия, 1993. – 607 с.

Навчальне видання

ТОНКОШКУР Максим Васильович

АБРАМОВ Валерій Володимирович

Методичні вказівки
до самостійної роботи
з дисципліни

«Планування та організація туристських маршрутів»

*(для студентів 4 курсу денної та 5 курсу заочної форм навчання
напряму підготовки 6.030601 – «Менеджмент»)*

Автори: Тонкошкур Максим Васильович

Абрамов Валерій Володимирович

Відповідальний за випуск *І. М. Писаревський*

Друкується в авторській редакції

Комп'ютерний набір *М. В. Тонкошкур*

Комп'ютерне верстання *К. А. Алексанян*

План 2011 р., поз. 461 М

Підп. до друку 10.01.2012

Друк на різнографі

Зам. №

Формат 60 x 84/16

Ум. друк. арк. 1,8

Тираж 50 пр.

Видавець і виготовлювач:

Харківська національна академія міського господарства,

вул. Революції, 12, Харків, 61002

Електронна адреса: rectorat@ksame.kharkov.ua

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи:

ДК № 4064 від 12.05.2011